

**PROTOKÓL KONTROLI
RODZINNEGO DOMU DZIECKA
ŚWIĘTEJ RODZINY Z NAZARETU
W BIAŁYMSTOKU**

BIAŁYSTOK - KWIECIEŃ – 2008r.

Protokół

kontroli kompleksowej Rodzinnego Domu Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu w Białymstoku

Rodziny Dom Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu w Białymstoku prowadzony jest przez Caritas Archidiecezji Białostockiej. Dyrektorem Domu jest Pani Joanna Jarzębińska-Szczebiot.

Kontrolę przeprowadziły – Krystyna Pasiuk – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Małgorzata Osipowicz - kierownik zespołu - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 14 marca 2008 roku na podstawie upoważnienia Nr 50 z dnia 12 marca 2008r., które w imieniu Wojewody Podlaskiego wydał Pan Andrzej Kozłowski dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Kontrolą za okres od dnia rozpoczęcia działalności placówki do końca miesiąca poprzedzającego dzień kontroli objęto:

- przestrzeganie standardu w zakresie opieki i wychowania oraz świadczonych usług.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielała

1. Joanna Jarzębińska-Szczebiot – dyrektor

Ustalenia kontroli

Rodziny Dom Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu mieści się w Białymstoku przy ul. Nowej 32A. Został utworzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej i wpisany w dniu 28.03.2007r. do Rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonego przez Wojewodę Podlaskiego. Pierwsze dziecko przyjęto 1.08.2007r.

Rodziny Dom Dziecka świadczy usługi w formie całodobowej ciągłej zapewniając opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej w warunkach naturalnego środowiska rodzinnego. Dom dysponuje 8 miejscami. Organizację placówki określa regulamin.

W Domu przebywa aktualnie 6 dzieci (w tym dwa rodzeństwa) w wieku od 5 do 13 lat.

I. Przestrzeganie standardu świadczonych usług

Dom mieści się w dwupiętrowym domu jednorodzinnym. Teren wokół budynku jest ogrodzony i zagospodarowany.

Dom jest duży i przestronny, w którym znajdują się:

Na parterze:

- duży hol,
- kuchnia,
- jadalnia,
- pokój do spotkań dzieci z rodzicami,
- 2 toalety,
- pralnia, w pełni wyposażona
- miejsce do cichej nauki.

Na pierwszym piętrze:

- pomieszczenia opiekunów,
- pomieszczenie do wypoczynku i zabawy, wyposażone w szafki z półkami na książki i inne przydatne przedmioty do zabaw, biurka z komputerami, stoliki, krzesła i fotele, i sprzęt grający.

Na drugim piętrze wychowankowie mają do swojej dyspozycji:

- 3 pokoje mieszkalne dzieci (jeden – dwuosobowy i dwa - trzyosobowe), właściwie oświetlone, o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne

korzystanie z wyposażenia, na które składają się tapczany, szafki i lampki nocne, szafy do przechowywania rzeczy osobistych dzieci (odzieży i obuwia) oraz zabawki,

- 3 łazienki (usytuowane przy każdym z pokoi), w każdej znajduje się umywalka, prysznic, toaleta. Łazienki są zamykane i przy korzystaniu z nich zapewniona jest intymność.

W piwnicy placówki oprócz pomieszczeń gospodarczych znajdują się dwa pomieszczenia wyposażone w sprzęt sportowy i rekreacyjny, tj. stół do tenisa stołowego, worek treningowy, ławeczka treningowa.

W Domu jest czysto i schludnie; dzieciom zapewnia się odpowiednie warunki socjalno-bytowe i higieniczno-sanitarne.

Wyżywienie w Domu dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci. Placówka zapewnia dzieciom 3 posiłki dziennie (śniadanie, obiad, kolację). Dodatkowo w formie suchego prowiantu dzieci biorą kanapki do szkoły. Dzieci mają dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów. W przygotowywaniu posiłków uwzględniane są życzenia dzieci. Jedno dziecko aktualnie przebywa na diecie lekkostrawnej. Dzieci pomagają przy robieniu domowych zakupów.

Dzieci objęte są opieką lekarza rodzinnego z przychodni rejonowej przy ulicy Pogodnej. Dzieci wymagają konsultacji lekarskich i pomocy specjalistów z poradni specjalistycznych, do których uczęszczają regularnie (nefrologicznej, neurologicznej, okulistycznej, schorzeń wątroby, zdrowia psychicznego, stomatologicznej, ortodontycznej, pulmonologicznej, laryngologicznej) z powodu licznych deficytów tj. moczenie nocne, padaczka, wirus wątroby typu C. Wystarczające jest zaopatrzenie placówki w leki pierwszej potrzeby np. przeciwgorączkowe i przeciwbólowe, które są na bieżąco uzupełniane. Ponadto dzieciom zakupowane są aparaty ortodontyczne i pieluchomajtki. Wszystkie recepty są realizowane na bieżąco. Leki wydawane są pod nadzorem opiekunów.

Dom zapewnia wyrównywanie deficytów rozwojowych dzieci poprzez dostęp do zajęć wychowawczych, terapeutycznych, rewalidacyjnych zarówno w szkole jak i w Domu. Wszystkie dzieci uczestniczą w treningu umiejętności psychospołecznych. Ponadto dzieci uczestniczą w zajęciach:

- wyrównawczych - 2 razy w tygodniu z języka polskiego i matematyki (1 dziecko),
- logopedycznych - 1 raz w tygodniu (2 dzieci),
- terapii pedagogicznej - 1 raz w tygodniu (1 dziecko),
- muzykoterapia - 2 razy w tygodniu (1 dziecko),
- rewalidacyjnych - 1 raz w tygodniu (1 dziecko),
- gimnastyce korekcyjnej - 2 razy w tygodniu (2 dzieci).

Dzieciom na bieżąco zakupowa i uzupełniana jest odzież, obuwie, bielizna i inne przedmioty osobistego użytku, stosowanie do wieku i ich indywidualnych potrzeb. Dzieci uczestniczą w zakupach, mogą też same decydować o dokonywanych zakupach. Posiadają też zabawki odpowiednie do ich wieku rozwojowego.

W domu dostępne są niezbędne środki czystości typu: zele pod prysznic, szampony, kremy, pasta do zębów oraz mydło, chusteczki higieniczne, dezodoranty. Ręczniki oraz pościel wymieniane są w zależności od potrzeb. Garderoba prana jest w pralce automatycznej, którą dzieci próbują prasować samodzielnie (ale pod nadzorem dorosłych).

Dzieciom na bieżąco zapewniane są też przedmioty potrzebne do zajęć. Wszystkie posiadają komplet podręczników, przybory szkolne, stroje sportowe. Do dyspozycji dzieci jest podręczna biblioteczka m. in. encyklopedie, słowniki, atlasy. W domu dostępna jest również aktualna prasa. Dzieci mogą korzystać z komputera.

Podopieczni otrzymują drobną kwotę do swojej dyspozycji tzw. kieszonkowe. Jest ona ustalana co miesiąc przez Dyrektora w porozumieniu z dziećmi i wynosi 10 zł. miesięcznie. Kwota wypłacana jest regularnie i kwitowana przez dzieci przy odbiorze. Wydawanie „kieszonkowe” przez podopiecznych jest kontrolowane.

Dzieci uczęszczają do szkół poza placówką, tj. dwoje - uczęszcza do przedszkola, troje - uczy się w szkołach podstawowych (Nr 30 i 14), jedno - w Zespole Szkół Nr 13 w Białymstoku. Pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych udzielają opiekunowie i wolontariusze - młodzież z liceum ogólnokształcącego (pomagają przy powtarzaniu i utrwalaniu zadanego materiału oraz w pisaniu i czytaniu).

W miarę możliwości i potrzeb dzieci uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych. Obecnie jeden z chłopców uczęszcza na zajęcia sportowych w szkole raz w tygodniu, jeden - udziela się jako ministrant w kościele, jeden - bierze udział w zajęciach w MDK w pracowni modelarskiej.

Dzieciom pokrywane są koszty przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką. Wszystkim zakupywane są bilety MPK. Dzieci zabierane są przez rodziców do domów rodzinnych 1-2 razy na tydzień. Nie ma więc potrzeby pokrywania kosztów ich przejazdów. Ponadto dzieci korzystają w wycieczek i innych wyjazdów organizowanych przez szkołę, za które koszty ponosi Dom.

Placówka organizując działalność kulturalną i rekreacyjną, uwzględnia święta i inne dni wynikające z tradycji i obyczajów.

Stwierdzono, że Dom przestrzega standardów w zakresie świadczonych usług.

II. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania

Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Białymstoku stwarza dzieciom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju.

Każde dziecko traktowane jest indywidualnie. Podopieczni mają swobodę w wyrażaniu myśli i opinii na różne tematy podczas prowadzonych rozmów. Opiekunowie wysłuchują zdanie dziecka i w miarę możliwości uwzględniają jego wnioski we wszystkich dotyczących go sprawach (np. sposób spędzania czasu wolnego, plany na przyszłość) oraz informują dziecko o podejmowanych wobec niego działaniach (np. w sprawie sytuacji prawnej). Indywidualne sprawy dziecka rozstrzygane są wyłącznie w jego obecności. Każde dziecko posiada swoje miejsce, gdzie przechowuje osobiste rzeczy i może być ono zamykane przez dziecko. Nie stwierdzono, aby osobiste rzeczy podopiecznych były kontrolowane. Opiekunowie wchodzi do pokoju, czy łazienki uprzednio pukając. Ponadto wszelkie istotnych decyzji dotyczących dziecka uzgadniane są z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi.

Należy stwierdzić, że poprzez takie działania dzieciom zapewnia się poczucie bezpieczeństwa.

Dom umożliwia dzieciom regularne, osobiste i bezpośrednie kontakty z rodzicami oraz innymi osobami bliskimi oraz zapewnia im warunki sprzyjające utrzymaniu tych kontaktów. Dzieci mają możliwość odwiedzania swoich rodziców, rodzeństwo, rodzinę w ich domach. Podopieczni mogą przyjmować w Domu osoby bliskie, nie tylko rodzinę, ale i kolegów ze szkoły, znajomych i przyjaciół. Kontakty z rodzinami utrzymywane są na bieżąco poprzez monitorowanie ich sytuacji przez opiekunów. Dzieci zabierane są przez rodziców do domu przy okazji świąt, uroczystości rodzinnych, wakacji. W przypadku, gdy rodzice nie są zainteresowani utrzymaniem kontaktu z dziećmi, podejmowane są kroki ze strony opiekunów do inicjowania, rozwijania i podtrzymywania tych kontaktów przez co dzieci uczone są nawiązywania więzi uczuciowych oraz związków interpersonalnych. Z dziećmi prowadzone są też rozmowy jak ważną rolę odgrywa rodzina i bliscy w życiu każdego człowieka. Dzięki takim działaniom dzieci uczone są poszanowania i podtrzymywania związków emocjonalnych z osobami dla nich ważnymi.

Dom umożliwia wychowankom zaspokajanie potrzeb religijnych. Dzieci są wyznania rzymskokatolickiego i prawosławnego. Bardzo uroczysto obchodzone były Święta Bożego Narodzenia z kolacją wigilijną. Dom ponadto przygotowywał się do Świąt Wielkanocnych

zgodnie z tradycją. Dzieci mają możliwość uczestniczenia w nabożeństwach niedzielnych oraz świątecznych, w rekolekcjach, na zasadzie dobrowolności.

Dzieci przebywające w placówce uczone są poszanowania tradycji oraz dbania o ciągłość kulturową. W placówce obchodzone są różne święta okolicznościowe, np.: Wszystkich Świętych, Mikołajki, Dzień Dziecka, Andrzejki, Dzień Matki. Organizowane są też urodziny, wówczas zapraszani są goście, dzieci w szkole częstują kolegów cukierkami. W przygotowaniach pomagają dzieci.

Dom organizuje zajęcia codzienne stosownie do wieku i możliwości wychowanków. Dzieci uczone są planowania swojego dnia stosownie do ich potrzeb. Podopieczni wiedzą np. kiedy muszą wstać, żeby przygotować się do wyjścia do szkoły, ile czasu potrzebują na odrabianie lekcji, żeby móc mieć czas wolny dla siebie.

W ramach organizacji czasu wolnego dzieciom proponowane są różnorodne formy aktywności, w tym zajęcia kulturalne, rekreacyjne i sportowe. Dzieciom zakupowane są czasopisma tj. „Ciuchcia”, „Abecadło”, „Kubuś Puchatek”, „Miś”, „Planeta”, „Język Angielski” oraz kasety z bajkami. W swoim wolnym czasie podopieczni czytają książeczki, oglądają bajki, jeżdżą na wrotkach, rowerach, sankach, wychodzą na spacer z opiekunami, wystawy. Korzystają z różnego rodzaju atrakcji odbywających się w mieście tj. udział w festynach miejskich, chodzą do kina, teatru, filharmonii, na lodowisko, basen, fikołandu, Mc Donaldsa. Rozwijają swoje zainteresowania plastyczne, muzyczne, taneczne.

Podjęmowane działania prozdrowotne mają na celu kształtowania u wychowanków prawidłowych nawyków. Opiekunowie zwracają uwagę na podstawowe zasady dotyczące zachowania higieny osobistej (mycie zębów, całego ciała, rąk przed posiłkami, po wyjściu z toalety, czyszczenie uszu). Dzieci posiadają osobiste pilniczki do pielęgnacji paznokci. Ponadto na bieżąco przeprowadzają rozmowy temat zachowań ryzykownych, stosownie do wieku dzieci, tj. nadużywania alkoholu, palenia papierosów.

Wszystkie dzieci uczone są samodzielności w życiu poprzez prace porządkowe we własnym otoczeniu – sprzątanie domu, pokoi, pranie bielizny, dbanie o własne rzeczy, pomoc w przygotowywaniu posiłków, obsługa urządzeń elektrycznych tj. odkurzacz, żelazko, opiekacz, mikrofalówka. Dzieci uczone są również oszczędności nie tylko własnych pieniędzy ale używania światła, wody. Zapoznawane są zasadami bezpiecznego użytkowania urządzeń znajdujących się w domu np. kuchenka gazowa.

Placówka zapewnia odpowiednią opiekę nad dziećmi w porze dziennej i nocnej.

Przestrzeganie praw dziecka

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że Dom przestrzega praw dzieci poprzez zabezpieczenie im odpowiedniego poziomu życia i odpowiednich warunków socjalno-bytowych, wyżywienia, ubrania, drobnej kwoty do własnego dysponowania. Wychowankowie otoczeni są właściwą opieką zdrowotną. Opiekunowie dzieci dbają o organizację wypoczynku i czasu wolnego. Dzieci mają możliwość uczestniczenia w życiu kulturalnym, rekreacji fizycznej oraz praktykach religijnych. Podopieczni mają prawo do kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, kolegami. Mogą swobodnie wyrażać swoje poglądy we wszystkich sprawach ich dotyczących,

W sytuacjach trudnych dziecko może liczyć na pomoc opiekunów. Dzieci z chwilą przybycia do placówki zapoznawane są z panującymi w niej zasadami. Przewidziane kary i konsekwencje uzgodnione są ze wszystkimi dziećmi. Ponadto są one zindywidualizowane, a kryteria ich stosowania zrozumiałe.

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że w Rodzinnym Domu Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu w Białymstoku przestrzegane są prawa dzieci.

Dokumentacja

W placówce prowadzona jest dla każdego dziecka obowiązująca dokumentacja:

- indywidualny plan pracy,
- karta pobytu.

Karty pobytu dzieci prowadzone są sukcesywnie w formie opisowej. Na podstawie sporządzonych zapisów można określić zmiany jakie zachodzą w rozwoju psycho – fizycznym dziecka. W kartach pobytu wyszczególniono najważniejsze wydarzenia w życiu dziecka.

Indywidualne plany pracy sporządzono na okres półroczny. Opracowano je w najważniejszych sferach rozwoju psycho-fizycznego dziecka. W każdej ze sfer wyznaczono cele ogólne oraz cele szczegółowe do realizacji np.:

1. Funkcjonowanie społeczne

- adoptowanie się do nowego otoczenia,
- zapewnianie poczucia bezpieczeństwa i budowanie zaufania,
- zapoznanie z regułami funkcjonowania domu i zasadami życia w grupie,
- kształtowanie postaw społeczno – moralnych.

Cele szczegółowe

- zapoznanie się z pomieszczeniami placówki, sposobami bezpiecznego poruszania się,
- wspólne zagospodarowywanie pokoi,
- przedstawienie obowiązujących zasad.

W planie uwzględniono sposoby realizacji wyznaczonych zadań. Sukcesywnie odnotowywane są efekty podejmowanych działań. Indywidualne plany pracy z dzieckiem uwzględniają działania we wszystkich sferach rozwoju dziecka i są na bieżąco modyfikowane.

Do planów dołączona jest dokumentacja zdrowotna dzieci wraz z wykazem wszystkich wizyt lekarskich.

Diagnozy psychologiczno-pedagogiczne sporządzone są przez placówki opiekuńczo – wychowawcze, w których dzieci wcześniej przebywały. Ponieważ w ostatnim czasie zaszły duże zmiany w niektórych sferach rozwoju podopiecznych, diagnozy należy uaktualnić.

Wiele miejsca poświęca się na działania związane z pedagogizacją środowiska rodzinnego wychowanków. Działania te zostały ujęte w indywidualnych planach np.:

1. Cele ogólne

- wzbogacanie pozytywnych więzi dziecka z rodziną,
- wzbogacanie i uaktywnienie procesu opiekuńczo – wychowawczego.

2. Cele szczegółowe

- włączenie rodziców do realizacji prostych, ważnych zadań na rzecz dobra dziecka,
- wspieranie pozytywnego obrazu rodziców,
- kształtowanie świadomości rodziców na temat rozwoju ich dziecka.

W sposób szczegółowy odnotowywane są wizyty rodziców biologicznych dzieci z opisem przeprowadzanych rozmów. Opiekunowie bardzo dbają o rozwijanie kontaktów z rodzinami dzieci.

W przypadku czworga dzieci, które przebywają w placówce ponad pół roku została dokonana ocena zasadności pobytu dziecka w placówce. Oceny dokonano wraz z dyrektorem Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego w Białymstoku. Sytuacja dzieci oraz ich rodziców została szczegółowo przeanalizowana i na podstawie tych ustaleń sformułowano wniosek dotyczący zasadności pobytu dzieci w placówce.

Współpraca z instytucjami wspomagającymi proces opiekuńczo -wychowawczy

Na podstawie udzielonych informacji stwierdzono, że Rodzinny Dom Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu w Białymstoku współpracuje z:

- MOPR-em, w zakresie kierowania dzieci do placówki,

- Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym, w zakresie osiągnięć i porażek w pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi,
- Szkołami, do których uczęszczają dzieci (udział w zebraniach, rozmowy z nauczycielami),
- Fundacja Edukacji i Twórczości, w zakresie realizacji programu „Starszy Brat, Starsza Siostra”,
- Poradnie specjalistyczne,
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna – diagnozowanie dzieci,
- Sądy rodzinne,
- Urząd Pracy,
- Narodowy Fundusz Zdrowia - ubezpieczanie dzieci,
- Parafie i kościoły właściwe ze względu na miejsce zamieszkania rodziny dziecka, w zakresie poszukiwania rodziców chrzestnych i nawiązania z nimi współpracy.

Kwalifikacje dyrektora i wychowawcy

Dyrektor - posiada ukończone wyższe studia magisterskie w zakresie filologii rosyjskiej, zaświadczenie kwalifikacyjne o ukończeniu szkolenia dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i adopcyjnej i zaświadczenie kwalifikacyjne do prowadzenia rodzinnego domu dziecka - z 2007r.

Wychowawca – posiada ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku psychologia, zatrudniony na ½ etatu.

Stwierdzono, że osoby zatrudnione w placówce, posiadają kwalifikacje zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. Nr 201 poz. 1455).

W Domu zatrudniona jest ponadto pomoc domowa na ½ etatu, od poniedziałku do piątku przez 4 godziny dziennie.

W placówce przestrzegany jest standard opieki i wychowania.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor Placówki.

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 oraz § 16 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) Dyrektorowi Rodzinnego Domu Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu w Białymstoku przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu; Dyrektor Domu składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

Dyrektor

16.04.08. /data/ *[Podpis]*

Podpisy kontrolujących: *[Podpis]*

1. *[Podpis]*
2. *[Podpis]*

[Podpis]